

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 14P/46/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7621201388
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Matej Okály
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2021:7621201388.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves, sudca JUDr. Matej OKÁLY, v právnej veci mal. detí H.: M., nar. XX.XX.XXXX, J., nar. XX.XX.XXXX, M., nar. XX.XX.XXXX, C., nar. XX.XX.XXXX a J., nar. XX.XX.XXXX, t. č. umiestnené v Centre pre deti a rodiny J. F. R., zastúpené kolíznym opatrovníkom Obec Jánovce, deti rodičov: matka I. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XXX, D., dlhodobo bez prihlásenia bytom A., Z. XX a otec M. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A., Z.F. XX, v konaní návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves na nariadenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. N a r i a d ť u j e sa ústavná starostlivosť u maloletých detí M. H., nar. XX.XX.XXXX, J. H., nar. X.X.XXXX, M. H., nar. XX.XX.XXXX, C. H., nar. XX.X.XXXX a J. H., nar. XX.X.XXXX, ktorá sa bude realizovať v Centre pre deti a rodiny J. F. R., Š. F. X.

II. Matka a otec sa z a v ä z u j ú každý z nich prispievať na výživu maloletých detí mesačne minimálnym zákonným výživným vo výške 30% zo sumy životného minima na neplnoleté nezaopatrené dieťa, počnúc od právoplatnosti rozsudku, ktoré sú rodičia povinní uhrádzať na účet Centra pre deti a rodiny J. F. R., Š. F. X, XXX XX J. F. R., O.: XX XXX XXX, a to vždy do 25. dňa, toho ktorého mesiaca vopred.

III. Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Tunajšiemu súdu bol dňa 16.03.2021 doručený návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves (ďalej len ÚPSVaR SNV) zo dňa 15.03.2021, ktorým navrhol nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletými deťmi H..

2. Navrhovateľ svoj návrh odôvodnil tým, že uznesením Okresného súdu Spišská Nová Ves, č. 3P/378/2019 zo dňa 26.11.2019, právoplatným dňa 14.12.2019 bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktorým bol maloletý M., F.XX.XX.XXXX dočasne zverený do starostlivosti Centra pre deti a rodiny J. F. R., maloletí J., F.X.X.XXXX a M., F.XX.XX.XXXX dočasne zverení do starostlivosti Centra pre deti a rodiny C., S. XX, S. a maloletý J., F.XX.X.XXXX dočasne zverený do starostlivosti Centra pre deti a rodiny J., Š. X. Následne uznesením súdu č. 14P/188/2020 zo dňa 18.9.2020, právoplatným dňa 26.9.2020 bolo maloletým deťom H., M., F.XX.XX.XXXX, J., F.X.X.XXXX, M., F. XX.XX.XXXX, C., F.XX.X.XXXX a J., F.XX.X.XXXX, nariadené výchovné opatrenie na účely odbornej pomoci maloletým deťom alebo zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletých detí pobyt v zariadení najdlhšie na šesť mesiacov, ktoré sa bude realizovať v Centre pre deti a rodiny J. F. R., Š. F. X, u všetkých detí, počnúc od právoplatnosti tohto uznesenia. Pri rozhodovaní o uložení výchovného opatrenia boli zohľadnené súrodenecké väzby, ich upevňovanie a vzájomné súrodenecké vzťahy a tak boli maloleté deti umiestnené spoločne do jedného zariadenia, čo v čase rozhodovania o nariadení neodkladného opatrenia nebolo možné z kapacitných dôvodov jednotlivých zariadení. Maloleté deti

boli do Centra pre deti a rodiny J. F. R., premiestnené 11.11.2020 aj v súvislosti s celospoločenskou situáciou COVID-19, a s tým súvisiacimi opatreniami. Uložené výchovné opatrenie bolo vyhodnocované v spolupráci so zariadením. Rodičia sa zdržiavajú na neznámom mieste, nie sú v kontakte s maloletými deťmi. Prostredníctvom Obecného úradu D. zistené, že matka sa v mieste trvalého bydliska nezdržiava, jej príbuzní uviedli, že krátko po vyňatí detí z ich starostlivosti pravdepodobne vycestovala spolu s druhom za prácou asi do Českej republiky. Taktiež prostredníctvom Obecného úradu A. zistené, že otec sa v mieste bydliska nezdržiava. Ani v mieste trvalého bydliska matky, ani v mieste trvalého bydliska otca, nie sú vytvorené podmienky pre návrat maloletých detí do osobnej starostlivosti rodičov. Zo správy Centra pre deti a rodiny J. F. R. vyplýva, že rodičia neprejavujú o maloleté deti záujem, nenavštevujú ani nekontaktujú ich. Maloleté deti sú v občasnom telefonickom kontakte s tetou - sestrou otca E. H., alebo jej deťmi. Rodičia v priebehu uloženého výchovného opatrenia nevytvorili vhodné podmienky pre návrat maloletých detí do prirodzeného prostredia. Rodičia maloleté deti nekontaktujú a svojim konaním neprejavujú záujem o prevzatie maloletých detí do osobnej starostlivosti.

3. Na základe uvedených skutočností navrhovateľ v závere podaného návrhu uviedol, že je zrejmé, že uložené výchovné opatrenie v zmysle § 37 ods. 3 nevedlo k náprave a preto navrhuje, aby Okresný súd Spišská Nová Ves v zmysle § 54 ods. 2 písm. c) zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zveril maloleté deti Pechové do ústavnej starostlivosti. Zároveň navrhovateľ žiadal, aby súd zaviazal rodičov prispievať na každé z maloletých detí výživným primeraným ich možnostiam a schopnostiam zohľadňujúc potreby maloletých detí, na účet Centra pre deti a rodiny Spišská Nová Ves od právoplatnosti tohto rozhodnutia. Navrhovateľ súčasne navrhol, aby súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým maloleté deti dočasne zverí do starostlivosti Centra pre deti a rodiny J. F. R..

4. Uznesením sp. zn.: 14P/46/2021-11 zo dňa 17.03.2021 súd zveril maloleté deti do dočasnej starostlivosti Centra pre deti a rodiny J. F. R. a súčasne ustanovil Obec Jánovce za kolízneho opatrovníka na zastupovanie maloletých v tomto konaní.

5. Zo správy Sociálnej poisťovne súd zistil, že rodičia maloletých nepoberajú dávky v nezamestnanosti ani nemocenské dávky.

6. Zo správy Obce A. súd zistil, že otec maloletých je v obci vedený ako obyvateľ bez domova, t.č. sa zdržiava v Obci A.. Matka sa má zdržiavať na adrese trvalého pobytu v Obci D..

7. Podľa správy Daňového úradu Košice, rodičia nie sú vedený v informačnom systéme finančnej správy.

8. Súd sa tiež oboznámil so správami Centra pre deti a rodiny J. F. R., obsahom ktorých boli podané informácie o vývine a prospechu maloletých detí.

9. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves súd zistil, že rodičia sa zdržiavajú na neznámom mieste, nie sú v kontakte s maloletými deťmi. Občasný kontakt maloletí majú len s so sestrou otca, E. H., F. XX.X.XXXX, bytom H. XXX. E. H. pri opakovanom pohovore s pracovníkom tunajšieho úradu aj pracovníka CDR J. F. R. uviedla, že s najstarším z maloletých detí, M., F. XX.XX.XXXX má veľmi blízky vzťah, vyrastal v jej blízkosti od útleho detstva a keďže má upravené rodinné a sociálne pomery, svojim deťom zabezpečuje primeranú starostlivosť, má záujem prevziať maloletého M. do náhradnej osobnej starostlivosti. Podľa jej vyjadrenia podala na tunajší súd návrh na zverenie maloletého M. do svojej náhradnej osobnej starostlivosti. Menovaná žije s druhom D. R., F. XX.X.XXXX, s ktorým zabezpečujú starostlivosť 6 maloletým deťom: P., F. XX.XX.XXXX, I., F. XX.XX.XXXX, A., F. X.X.XXXX, A., F. XX.X.XXXX, R.S., F. X.X.XXXX I. J., F. XX.X.XXXX. Menovaná poberá rodičovský príspevok vo výške 275,90 EUR a prídavok na 6 detí v sume 153 EUR. Druh a otec detí pracuje brigádnicke. Boli prešetrené rodinné pomery na strane E. H. prostredníctvom Centra pre deti a rodiny J. F. R., ktoré záverom uviedlo, že na strane menovanej sú primerané podmienky na zabezpečenie starostlivosti o maloletého M.. Zohľadňujúc, že celková sociálna situácia maloletých detí sa nezmenila, naďalej nie je reálny ich návrat do starostlivosti rodičov v prirodzenom prostredí, je v záujme maloletých ich umiestnenie v zariadení na výkon rozhodnutia súdu. Vzhľadom k záujmu tety E. H. o maloletého M. a prihliadajúc aj na vek maloletého, ktorý je blízky veku dospelosti, javí sa zverenie maloletého M. do náhradnej osobnej starostlivosti E. H. ako najvhodnejšie riešenie v jeho záujme. Zohľadňujúc nezaopatrenosť maloletého M., je potrebné, aby súd zaviazal rodičov prispievať

na jeho výživu výživným vo výške 30% zo sumy životného minima nezaopatreného maloletého dieťaťa na účet príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. U ostatných maloletých detí - J., M., C. a J. je potrebné nariadiť ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude realizovať v Centre pre deti a rodiny J. F. R., Š. F. X. Zároveň je v záujme maloletých, aby súd zaviazal každého z rodičov prispievať na každé maloleté dieťa umiestnené v zariadení na výkon rozhodnutia súdu výživným vo výške 30% zo sumy životného minima nezaopatreného maloletého dieťaťa na účet uvedeného centra pre deti a rodiny s odôvodnením, že úradu nie sú známe pomery na strane rodičov.

10. Na pojednávaní dňa 09.07.2021 navrhovateľ uviedol:

„Všetky doterajšie opatrenia zo strany úradu nevedli k náprave a ani k vytvoreniu vhodných podmienok pre návrat mal. detí do prirodzeného prostredia. Rodičia mal. detí sa zdržiavajú na neznámom mieste. Maloleté deti nekontaktujú, nezaujímajú sa o ne, nevyvíjajú ani žiadnu snahu pre návrat detí do prirodzeného prostredia, čo potvrdilo aj CDR J. F. R.. Toto zariadenie uviedlo v správe aj to, že jediný člen rodiny, ktorý sa o mal. dieťa zaujíma je ich teta E. H.. Preto je potrebné nad mal. deťmi nariadiť ústavnú starostlivosť. V rodine bolo uložené napomenutie, 6 mesačné výchovné opatrenie, ale ani jedno opatrenie nesplnilo svoj účel.“

V záverečnom prednese navrhovateľ uviedol:

„Trváme na podanom návrhu, aby súd nariadil ústavnú starostlivosť u mal. detí, ktorá sa bude vykonávať v CDR J. F. R., Š. X, a aby súd zaviazal každého z rodičov prispievať na výživu mal. detí výživným primeraným ich možnostiam a schopnostiam zohľadňujúc potreby mal. detí na účet CDR J. F. R. od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

11. Podľa § 54 ods. 1 Zákona o rodine náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

12. Podľa § 54 ods. 2 Zákona o rodine súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu, rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka, uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave alebo rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

13. Podľa § 54 ods. 4 Zákona o rodine súd môže výnimočne nariadiť ústavnú starostlivosť aj vtedy, ak jej nariadeniu nepredchádzali iné výchovné opatrenia. Výnimočnosť prípadu a neúčelnosť iného výchovného opatrenia musí byť preukázaná.

14. Podľa § 54 ods. 5 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

15. Podľa § 55 ods. 1 Zákona o rodine súd sústavne sleduje spôsob výkonu ústavnej starostlivosti a najmenej dvakrát do roka hodnotí jej účinnosť, najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

16. Podľa § 81 ods. 1 Zákona o rodine ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

17. Podľa § 81 ods. 2 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť,

aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa, vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloletého dieťaťa.

18. Podľa § 61 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

19. Podľa § 61 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

20. Podľa § 61 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

21. Podľa § 61 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

22. Podľa § 61 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

23. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

24. Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

25. Podľa § 76 ods. 2 Zákona o rodine proti pohľadávkam na výživné je započítanie vzájomných pohľadávok prípustné len dohodou. Ak ide o výživné pre maloleté deti, započítanie nie je možné.

26. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

27. Podľa § 77 ods. 2 Zákona o rodine práva na jednotlivé opakujúce sa plnenia výživného a ostatné práva na peňažné plnenia vyplývajúce z tohto zákona sa premlčujú.

28. V zmysle citovaných zákonných ustanovení je súd povinný skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti (napr. starým rodičom alebo iným príbuzným) alebo do pestúnskej starostlivosti a tak predísť nariadeniu ústavnej starostlivosti. Podľa zistenia súdu blízki príbuzní, s výnimkou sestry zo strany otca nejavia o starostlivosť o maloletých záujem. Teta, p. E. H., F.. XX.X.XXXX síce podľa správy navrhovateľa mal prejavovať záujem o starostlivosť o najstaršie z mal. detí a to o M., nar. XX.XX.XXXX, tento záujem však v priebehu konania nebol žiadnym iným spôsobom preukázaný. Vzhľadom na uvedené preto podľa názoru súdu nie je možné momentálne deti zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti. Súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená alebo jeho výchova je vážne narušená. Súd vykonaným dokazovaním zistil, že rodičom v starostlivosti o deti bráni závažná prekážka, ktorá spočíva v tom, že obaja vedú neusporiadaný a záhaľčivý spôsob života, sú nezamestnaní, nemajú stabilné bývanie, otec sa opakovane dopúšťa trestnej činnosti. Z vykonaného dokazovania súd zistil, že ďalší vývoj a rozvoj maloletých detí nie je možný v ich prirodzenom rodinnom prostredí a preto jediným východiskom je nahradenie úlohy rodičov špecializovaným zariadením.

29. V tomto konkrétnom prípade súd s poukazom na vyššie uvedený skutkový stav a v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami nariadil maloletým ústavnú starostlivosť pretože mal zato, že nariadenie ústavnej starostlivosti je v ich záujme, najmä s poukazom na skutočnosti vyplývajúce z návrhu navrhovateľa a správ podaných po ich umiestnení.

30. V súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami súd zároveň určil povinnosť matke a otcovi prispievať na výživu maloletých v minimálnej zákonom stanovenej výške po 30 % zo sumy životného minima na jedno nezaopatrené, neploleté dieťa, keďže rodičia sú toho času nezamestnaní.

31. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

32. Podľa § 57 CMP, o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

33. Podľa § 58 CMP, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

34. O trovách konania súd v danom konaní nerozhodoval, nakoľko zo strany účastníkov konania nebol podaný návrh na rozhodovaní o nich, pričom podľa § 57 CMP súd môže o nich v mimosporových konaniach rozhodovať len na návrh.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Spišská Nová Ves písomne v štyroch vyhotoveniach . (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015, Civilný sporový poriadok/ ďalej len ako „CSP“).

V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka konania, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. (§ 127 a § 363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
  - b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
  - c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
  - d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
  - e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
  - f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
  - g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
  - h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
- (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. (§ 62 ods. 1 CMP) .

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. (§ 62 ods. 2 CMP)

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. (§ 62 ods. 3 CMP)

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.